

УДК 53.33

Шинкарук О. – ст. гр. ХК-12

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЕРШИЙ ПОВНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД БІБЛІЇ

Науковий керівник: к.н.т., доц. Рокіцький О. М.

Переклад Святого Письма із стародавніх мов завжди був нелегкою науковою справою. Перед кожним перекладачем стояло завдання не лише правдиво передати повний зміст Біблії, її святий дух, а й одягнути Боже Слово в найкращі форми мови перекладу, що вимагало досконалого знання як стародавніх так і сучасних мов. Англійська мова виникла на мові Біблії Віклефа (1324-1384), чюю працю продовжив Вільям Тіндаль (1477-1536). Його переклад був зразком для всіх подальших англійських видань Біблії. Переклад Мартина Лютера (1483-1546) розпочав і закріпив нову сторінку німецької літературної мови. Мова Лютерової Біблії стала загальнонімецькою. Подібне значення для французів мав переклад Біблії Жана Кальвіна (1509-1564). Національне та духовне поневолення українців спонукало до пробудження, поряд з яким відновлюється зацікавленість до перекладів на літературну мову святого Письма. Перший повний переклад Біблії живою українською мовою зробив П. Куліш, І. Пулюй та І Нечуй-Левицький.

Концепцію видання перекладів духовної літератури народною мовою І. Пулюй обдумував ще гімназистом. Для реалізації задума заснував в 1869р. Товариство "Праця". Серйозність намірів він підтвердив виданням у 1869р. "Молитвослова" накладом три тисячі примірників, половина з яких призначалася для українців, що служили в австрійському війську.

Співпраця І. Пулюя і П. Куліша над перекладом святого Письма розпочалась в лютому 1871р., а закінчилась в 1903р., вже після смерті П.Куліша за допомогою І. Левицького. Найкращим підтвердженням того, що переклад найшов відгуки у серцях українського громадянства по обидва боки Збруча ,було багаторазове його перевидання у Відні та видання Всеукраїнської Спілки християн-баптистів у Харкові (1928р.). На підросійську Україну Св. Письмо йшло нелегально, оскільки неодноразові спроби І. Пулюя через російське посольство у Відні добитися дозволу на його поширення в Російській імперії завершилось категоричною відмовою.

Усвідомлюючи велику вагу Божого Слова українською мовою для духовного і національного відродження українців, проф. І. Пулюй 20 січня 1904р. звернувся до Головного управління в справах друку в Петербурзі за дозволом на розповсюдження Біблії на території Російської імперії, однак, як і 23 роки тому, відповідь була негативною. Тоді 30 червня 1904р. Пулюй звернувся до Академії Наук у Петербурзі з листом в якому висловив жаль , що "в Росії тривають даліше такі пресумні відносини, що там вільно розпоширюється слово Боже на 40 мовах і діалектах, тільки український нарід позбавлений царським указом 1876р. свого права мати в себе дома слово Боже на рідній мові". Найгурттовнішою і найкращою для свого часу була визнана Біблія Куліша, Нечуя-Левицького і Пулюя Літургійною комісією у Римі під керівництвом патріарха Йосипа Сліпого. Цей переклад витримав низку перевидань у Відні та Берліні і мав певний вплив на подальші переклади Біблії.

Незважаючи на значні зміни українського правопису та появи ґрунтовних перекладів сучасною українською мовою, ювілейні видання 1944 року (Нью-Йорк), 1947 року (Лондон), 2000 року (Київ), стали раритетними.